

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Radovana Havelce a soudců JUDr. Tomáše Rychlého a JUDr. Jaroslava Vlašína v právní věci žalobkyně: **X. X.**, zastoupená Mgr. Ondřejem Malinou, advokátem se sídlem Komunardů 1091/36, Praha 7, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 17. 7. 2019, č. j. 6 A 222/2016 – 37,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobkyně se domáhala žalobou u Městského soudu v Praze (dále jen „*městský soud*“) určení nezákonnosti zásahu žalovaného, spočívajícího ve zrušení výběrového řízení na služební místo X, vyhlášeného podle § 188 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, ve znění rozhodném pro projednávanou věc (dále jen „*zákon o státní službě*“), dne 29. 6. 2016, č. j. MPSV-2016/133024-111/SZ/VŘ (dále jen „*výběrové řízení*“), a v následném vyhlášení nového výběrového řízení podle § 57 zákona o státní službě. Dále se domáhala toho, aby městský soud žalovanému uložil, aby pokračoval ve výběrovém řízení a každému žadateli doručil jeho výsledek ve formě rozhodnutí s poučením o opravném prostředku.

[2] Městský soud rozsudkem ze dne 17. 7. 2019, č. j. 6 A 222/2016 – 37, žalobu zamítl jako nedůvodnou. Nejprve konstatoval, že do výběrového řízení se kromě žalobkyně přihlásili ještě další dva uchazeči, jejichž žádosti byly vyřazeny. Na základě pohovoru pak byla žalobkyně označena jako vhodná kandidátka ke jmenování na služební místo. Dne 1. 9. 2016 však nedošlo

k uzavření dohody mezi státním tajemníkem žalovaného a bezprostředně nadřízeným představeným (náměstkyní pro řízení sekce sociální a rodinné politiky). Proto bylo výběrové řízení dle § 28 odst. 4 zákona o státní službě zrušeno.

[3] Městský soud dále uvedl, že ačkoli byla žalobkyně úspěšnou žadatelkou v první fázi výběrového řízení, ve fázi následující bylo čistě na služebním orgánu, zda vybraného uchazeče na služební místo jmenuje. Protože nedošlo k uzavření dohody o jmenování vybraného uchazeče, naplnil se předpoklad podle § 28 odst. 4 zákona o státní službě, tj. došlo ke zrušení výběrového řízení a následně k vyhlášení nového výběrového řízení.

[4] Poté městský soud konstatoval podmínky dle § 82 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), za nichž může být žaloba na ochranu před nezákonným zásahem důvodná. Odkázal také na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 11. 2017, č. j. 10 Ads 316/2016 – 50 (publ. pod č. 3664/2018 Sb. NSS; dále jen „*rozsudek z listopadu 2017*“) a jeho právní věty. Žalovaný zrušením výběrového řízení nepochybně zasáhl do právní sféry žalobkyně, avšak tento zásah nebyl nezákonný. Zákon o státní službě poskytuje služebnímu orgánu značnou míru volnosti při výběru vhodného uchazeče, ve druhé fázi výběrového řízení není vázán doporučením výběrové komise a může bez ohledu na počet nejvhodnějších kandidátů výběrové řízení zrušit a vyhlásit nové výběrové řízení. Postup služebního orgánu podle § 28 odst. 4 zákona o státní službě (tedy v „druhém kole“ výběrového řízení) se neřídí žádnými pravidly, jejichž dodržení by bylo možné přezkoumat soudem, a není završeno žádným formálním aktem.

[5] Proti rozsudku krajského soudu brojí žalobkyně (dále jen „*stěžovatelka*“) kasační stížností, v níž označuje výklad zákona o státní službě ze strany městského soudu za neudržitelný z hlediska zachování zásad správního řízení a zachování základních práv zaručených Listinou základních práv a svobod. V právním státě nemůže nastat situace, ve které by správnímu orgánu byla státem svěřena moc neomezeně a nekontrolovaně rozhodovat (o přijetí či nepřijetí uchazeče) bez možnosti jakéhokoli přezkumu a soudní kontroly, a to navzdory rozsudku z listopadu 2017. Nelze akceptovat neomezenou libovůli správního orgánu při obsazování veřejných pozic, kterou v napadeném rozsudku obhajuje městský soud a v rozsudku z listopadu 2017 i Nejvyšší správní soud. V projednávaném případě služební orgán navzdory doporučení výběrové komise bez jakéhokoliv odůvodnění fakticky připravil stěžovatelku o její dosavadní služební místo.

[6] Stěžovatelka též odkázala na rozhodnutí rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 3. 2005, č. j. 6 A 25/2002 – 42, podle něhož je třeba vycházet z principu „*presumpce přezkumu*“ aktů orgánů veřejné správy a v pochybnostech je nutné přezkum umožnit. Rozhodnutí služebního orgánu o zrušení výběrového řízení však není fakticky přezkoumatelné, protože žádné odůvodnění neobsahuje. Jestliže městský soud takovou libovůli toleruje, podporuje rozvoj klientelismu a korupce. Služební orgán tak může „*bez problémů*“ diskriminovat někoho z uchazečů a diskriminovaný nemá možnost se proti takovému postupu bránit. Nelze také vyloučit setrvávající vliv politických představitelů na obsazování služebních míst, čemuž měl zákon o státní službě zabránit. V této souvislosti stěžovatelka odkazuje na řadu nálezů Ústavního soudu k požadavku náležitého odůvodnění rozhodnutí orgánů veřejné moci.

[7] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že argumentace stěžovatelky je zavádějící, neboť městský soud se nevyjádřil tak, že by se správní řád na řízení ve věci služby nevztahoval a že by služební orgán mohl vystupovat během výběrového řízení zcela libovolně. Úspěch stěžovatelky v první fázi výběrového řízení jí nezakládá vymahatelné legitimní očekávání, že bude na služební místo jmenována. Druhá fáze výběrového řízení je založena na uzavření dohody, kterou je oprávněn (nikoli povinen) uzavřít státní tajemník (služební orgán) s bezprostředně nadřízeným představeným. Na uzavření dohody není právní nárok, jinak by se *de facto* o dohodu ani nejednalo. O libovůli zde nelze mluvit, neboť proces, který dohodě

pokračování

předchází, je natolik složitý, přísný a formalistický, že zaručuje objektivní a profesionální přístup vůči uchazečům. Žádná úprava výběrového řízení napříč právním řádem České republiky není založena na legitimním očekávání finálního úspěchu uchazečů.

[8] Nejvyšší správní soud nejdříve hodnotil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), osobou oprávněnou (§ 102, věta první s. ř. s.), proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu 102 s. ř. s. přípustná a stěžovatelka je řádně zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Nejvyšší správní soud poté přezkoumal napadený rozsudek v rozsahu podané kasační stížnosti (§ 109 odst. 3, věta před středníkem s. ř. s.) a z důvodů v ní uvedených (§ 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s.). Ve věci přitom rozhodl bez nařízení jednání za podmínek vyplývajících z § 109 odst. 2, věty první s. ř. s.

[9] Kasační stížnost není důvodná.

[10] Nejvyšší správní soud na tomto místě předesílá, že ze zásady *iura novit curia* (soud zná právo) plyne, že stěžovatel není povinen podřadit tvrzené důvody kasační stížnosti pod konkrétní ustanovení právního předpisu; kasační soud je posuzuje podle jejich obsahu. Stěžovatelce tak nemůže jít k tíži fakt, že námítka ve své kasační stížnosti výslovně nesubsumovala pod zákonné důvody vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s. (k tomu dále srovnej např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 1. 2004, č. j. 2 Afs 7/2003 – 50; všechna citovaná judikatura tohoto soudu je dostupná na www.nssoud.cz). Z hlediska obsahu kasační stížnost zjevně brojí proti právnímu posouzení věci ze strany městského soudu a její důvody lze tedy podřadit pod § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. (tvrzená nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení).

[11] Mezi stranami není sporu o skutkových okolnostech věci. V zásadě též není sporu o tom, že zákonná úprava (zákon o státní službě) zrušení výběrového řízení a nepřijetí uchazeče, vybraného v první fázi výběrového řízení, umožňuje, a to bez odůvodnění takového postupu a bez toho, že by služební orgán, případně bezprostředně nadřízený představený, jenž neuzavřel dohodu se služebním orgánem, k tomu museli vydávat jakékoli rozhodnutí.

[12] Podle § 23 odst. 2 zákona o státní službě *na přijetí do služebního poměru, zařazení na služební místo a na jmenování na služební místo představeného není nárok*. Podle § 28 odst. 3 téhož zákona *pokud ve výběrovém řízení neuspěli alespoň 3 žadatelé, služební orgán vybere v dohodě s bezprostředně nadřízeným představeným z těch, kteří uspěli. Pokud všichni 3 nejbodnější žadatelé z výběrového řízení odstoupili, služební orgán vybere v dohodě s bezprostředně nadřízeným představeným dalšího v pořadí z těch žadatelů, kteří uspěli. Dohoda mezi služebním orgánem a bezprostředně nadřízeným představeným podle tohoto odstavce je písemná. Podle odstavce 4 věta první téhož ustanovení v případě, že žádný žadatel ve výběrovém řízení neuspěl nebo služební orgán žádného žadatele postupem podle odstavce 2 nebo 3 nevybral, výběrové řízení se zruší a vyhlásí se nové výběrové řízení.*

[13] Je též nesporné, že právní otázka shodná jako v nyní projednávané věci, již byla řešena v rozsudku z listopadu 2017, na nějž správně odkázal městský soud v napadeném rozsudku. Podle právní věty II. rozsudku z listopadu 2017 platí, že „[v]ýběrové řízení na obsazení volného služebního místa podle § 28 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě, probíhá ve dvou kolech: v prvním kole vybírá výběrová komise postupem podle § 164 citovaného zákona nejbodnější žadatele (v maximálním počtu tří), ve druhém si z těchto způsobilých žadatelů vybírá služební orgán. Ten však nemusí vybrat žádného ze způsobilých žadatelů. Nárok na přijetí do služebního poměru, zařazení na služební místo či jmenování na služební místo představeného (§ 23 odst. 2

zákona o státní službě) nevzniká ani tím, že výběrová komise vybrala jediného způsobilého žadatele“ (zvýraznění bylo přidáno).

[14] Skutkový základ judikované a nyní projednávané věci je mírně odlišný: v judikované věci se soud zabýval situací, kdy služební orgán nejmenoval jediného úspěšného uchazeče z prvního kola, zatímco v nyní projednávané věci nebyl též jediný úspěšný uchazeč z prvního kola výběrového řízení jmenován, a to proto, že nadřízený služební orgán o tom neuzavřel dohodu předvídanou zákonem. Tento rozdíl však není významný natolik, aby obecnější závěry rozsudku z listopadu 2017 nebylo možné užít též na případ stěžovatelky. Nyní rozhodující senát dodává, že se s odůvodněním rozsudku z listopadu 2017 plně ztotožňuje a ze závěrů tam uvedených vychází i v právě projednávaném případě.

[15] Předně je třeba připomenout, že z § 109 odst. 4, věta před středníkem s. ř. s. a ze setrvalé judikatury Nejvyššího správního soudu (viz například rozsudek ze dne 26. 1. 2015, č. j. 8 As 109/2014 – 70) vyplývá, že řízení o kasační stížnosti je ovládáno zásadou dispoziční. Obsah a kvalita kasační stížnosti proto do značné míry předurčuje nejen rozsah přezkumné činnosti zdejšího soudu, ale logicky i obsah jeho rozsudku. Je proto odpovědností stěžovatelky, aby v kasační stížnosti specifikovala skutkové a právní důvody, pro které napadá rozhodnutí krajského (zde městského) soudu. Stěžovatelka sice v kasační stížnosti vytýká žalovanému protiústavnost jeho postupu v rámci výběrového řízení, avšak činí tak pouze poměrně obecným způsobem, a to zejména v části, v níž odkazuje na judikaturu Ústavního soudu; k tomu dále viz odstavec [24] tohoto rozsudku. Opomíjí přitom konkrétní argumenty, které v napadeném rozsudku předestřel městský soud. Na obecnou argumentaci stěžovatelky může zdejší soud odpovědět také jen obecně.

[16] Jádrem sporu v nyní projednávané věci je tedy zákonnost postupu žalovaného při zrušení výběrového řízení, přesněji řečeno spíše jeho **ústavnost či soulad s určitými právními principy**. Toto upřesnění je potřebné, neboť z výše uvedeného je zřejmé, že žalovaný postupoval v souladu s literou zákona.

[17] Těžiště právní argumentace stěžovatelky pak spočívá v tom, že (a) městský soud neměl aprobovat postup služebnímu orgánu, protože ten je libovůlí a vymyká se ze soudního přezkumu, což je v rozporu s principem „*presumpce přezkumné*“ správních aktů dle rozhodnutí rozšířeného senátu č. j. 6 A 25/2002 – 42 (viz odstavec [6] výše), s principy právního státu a judikaturou Ústavního soudu k potřebě náležitého odůvodnění rozhodnutí orgánů veřejné moci; (b) tento postup pak může vést k rozvoji klientelismu, korupce a k diskriminaci.

[18] Úvodem je třeba přisvědčit žalovanému, jenž správně upozornil ve svém vyjádření ke kasační stížnosti, že argumentace stěžovatelky je zavádějící, neboť sice hovoří o libovůli, avšak přitom odhlíží od toho, že služební orgán není nadán neomezenou diskrecí při výběru a jmenování uchazeče na služební místo. Jednodušeji řečeno: služební orgán nemůže prostě „ukázat prstem“ na určitou osobu a tu pak bez dalšího jmenovat na služební místo. Je tomu právě naopak: výběr uchazečů a ověřování jejich kvalifikace je vysoce formalizován zákonem o státní službě. Služební orgán není oprávněn jmenovat osobu, která úspěšně „neprošla“ první fází výběrového řízení. Jinak řečeno: její výběr je omezen právě výsledky této fáze výběrového řízení (§ 164 zákona o státní službě). Ostatně Nejvyšší správní soud se již k této otázce obsáhle vyslovil (viz odstavce [9] až [12] rozsudku z listopadu 2017).

[19] Městský soud s odkazem na rozsudek z listopadu 2017 také trefně hovoří o tom, že služební orgán je omezen v „*pozitivní volbě*“ podmínkou uzavření dohody s bezprostředně nadřízeným představeným, přičemž právě odepření souhlasu s uzavřením této

pokračování

dohody bylo důvodem ke zrušení výběrového řízení (a nejmenování stěžovatelky na služební místo) v nyní projednávané věci. Nejvyšší správní soud v rozsudku z listopadu 2017 dodal, že služební orgán není omezen ve své „negativní volbě“, tedy má „právo nevybrat ani jednoho z více úspěšných uchazečů“ a stejně tak nevybrat ani jediného uchazeče, který se přihlásil a úspěšně prošel prvním kolem. K projednávané věci je vhodné dodat, že služební orgán zde neměl *de iure* žádný prostor pro úvahu (a tedy ani libovůli), neboť zmíněná dohoda dle § 28 odst. 3 zákona o státní službě nebyla uzavřena a služebnímu orgánu nezbylo než výběrové řízení zrušit (viz § 28 odst. 4 zákona o státní službě).

[20] Nejvyšší správní soud pro úplnost připouští, že diskreci zde uplatnil nikoli služební orgán (viz výše), ale bezprostředně nadřízený představený, jenž uvedenou dohodu odmítl uzavřít. Argumentace rozsudku z listopadu 2017 o „neomezeném právu negativní volby“ přiměřeně platí i pro nadřízeného představeného; ani on není zákonem nijak omezen ve svém rozhodování, zda dohodu uzavřít či nikoli. Naopak očekávání uchazeče jsou či měla by být formována výslovným zákonným pravidlem, podle něhož *na jmenování na služební místo představeného není nárok* (již citovaný § 23 odst. 2 zákona o státní službě). Stěžovatelka tedy stěžít může tvrdit, že měla očekávání opačná (tedy že *de facto* takový nárok má, pokud úspěšně projde první fází výběrového řízení), případně – pokud subjektivně takové očekávání skutečně měla – nejednalo se o **legitimní** očekávání, které by požívalo zákonné a ústavní ochrany (ke konceptu ochrany legitimních očekávání viz např. nálezy Ústavního soudu ze dne 16. 6. 2015, sp. zn. Pl. ÚS 12/14, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 4. 2017, č. j. 4 As 86/2016 – 38).

[21] Stěžovatelka se dovolává rozhodnutí rozšířeného senátu č. j. 6 A 25/2002 – 42 (viz odstavce [6] výše). Podle závěru rozšířeného senátu „[ž]adatel o udělení státního občanství České republiky je legitimován k žalobě proti rozhodnutí, jímž mu státní občanství nebylo uděleno, tvrdí-li, že v řízení o jeho žádosti byla porušena jeho práva účastníka správního řízení“. Jak je z uvedeného patrné, rozšířený senát tehdy rozhodoval o zákonnosti postupu, jímž bylo žalobci upřeno právo na soudní přezkum rozhodnutí o neudělení státního občanství s tím, že mu chybí aktivní legitimace. V souvislosti s nyní projednávanou věcí však je podstatné, že v judikované věci se rozšířený senát výlučně věnoval výkladu zákonných ustanovení týkajících se žaloby proti rozhodnutí podle § 65 a násl. s. ř. s. V rozsudku z listopadu 2017 však Nejvyšší správní soud přesvědčivě vysvětlil, proč se v případě zrušení výběrového řízení, či přesněji příslušného vyrozumění služebního orgánu o této skutečnosti, doručenému neúspěšnému uchazeči, o rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s. nejedná (viz k tomu odstavce [14] až [18] citovaného rozsudku).

[22] Se stěžovatelkou lze souhlasit v té části její argumentace, v níž zdůrazňuje obecnou platnost závěru rozšířeného senátu zdejšího soudu, že v pochybnostech by měla dostat přednost interpretace zákona, která „otevře dveře“ soudnímu přezkumu. Rozšířený senát v usnesení č. j. 6 A 25/2002 – 42, doslova uvedl: „Z ústavních interpretačních pravidel zřetelně plyne, že v pochybnostech o tom, zda žalobci svědčí právo na přístup k soudu či nikoliv, je nezbytné přiklonit se k výkladu svědčícímu ve prospěch výkonu tohoto práva.“

[23] Důležité však je, že uvedené pravidlo se uplatňuje „v pochybnostech“. Nejvyšší správní soud má za to, že v projednávaném případě žádné *pochybnosti* o výkladu zákonné úpravy nevznikají; je bezrozporná, gramaticky zřetelně vyjádřená a nejde tedy o nejasný normativní text, jenž by nutně vyžadoval další interpretační postupy pro to, aby mohl být pochopen, vyložen a aplikován.

[24] Nejvyšší správní soud nepřehlédl, že stěžovatelka „*pro srovnání*“ odkázala na čtyři nálezy Ústavního soudu k nutnosti odůvodnění rozhodnutí, nicméně kromě identifikace těchto nálezů

již svoji argumentaci dále nerozvinula. Nález ze dne 20. 6. 1995, sp. zn. III.ÚS 84/94, se týkal vymezení rámce, v němž soudy nezávisle vykonávají svou činnost, a Ústavní soud v něm dospěl k závěru, že v tehdy posuzovaném případě nebyly dodrženy principy řádného procesu a závěr obecných soudů (o poměrech stěžovatelky ke stavbě, jejíž odstranění navrhovala) byl v extrémním nesouladu se skutkovými a právními zjištěními. Nález ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III.ÚS 94/97, se zabýval povinností soudů řádně odůvodnit svá rozhodnutí. V této věci obecný soud pochybil tím, že rozhodl bez nařízení jednání, aniž by tento postup v odůvodnění rozhodnutí vysvětlil. Další dva nálezy označené stěžovatelkou v kasační stížnosti (ze dne 11. 2. 2004, sp. zn. Pl.ÚS 1/03, a ze dne 15. 7. 2004, sp. zn. II.ÚS 594/02) se týkaly odůvodnění odmítnutí dovolání podle občanského soudního řádu, a přezkoumatelnosti rozhodnutí Nejvyššího soudu o tomto mimořádném opravném prostředku. Judikatura zmiňovaná stěžovatelkou proto není na daný případ přílehavá, jakkoli zdejší soud nikterak nezpochybňuje platnost závěru o tom, že orgány veřejné moci jsou povinny řádně odůvodňovat svá rozhodnutí.

[25] K obecné argumentaci stěžovatelky k zákazu libovůle a nutnosti odůvodnit rozhodnutí však Nejvyšší správní soud uvádí, že – jak je vysvětleno výše – v projednávaném případě se vůbec nejedná o rozhodnutí, které by bylo způsobilé k přezkumu správními soudy dle § 65 s. ř. s. Ostatně podle právní věty III. k rozsudku z listopadu 2017 „*[p]ostup služebního orgánu při výběru uchazeče se neřídí žádnými pravidly, jejichž dodržení (či jejichž míru dodržení) by bylo možné přezkoumat v řízení před správním soudem. Pokud by služební orgán porušoval základní práva uchazečů o služební místo tím, že by postupoval diskriminačně, náleží uchazečům ochrana před diskriminací podle § 16 a § 17 zákoníku práce z roku 2006, užitých obdobně na základě § 98 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě.*“ K tomu lze dodat, že rozsudek z listopadu 2017 byl předmětem přezkumu Ústavního soudu v rozhodnutí ze dne 20. 2. 2018, sp. zn. II.ÚS 213/18, a soud ústavní stížnost proti rozsudku z listopadu 2017 odmítl. Jakkoli se jednalo o „pouhé“ usnesení o odmítnutí zjevně neopodstatněné ústavní stížnosti, nelze přehlédnout, že v něm Ústavní soud vyslovil, že „*[s]e (...) ztotožňuje s právními závěry Nejvyššího správního soudu formulovanými při posouzení důvodnosti námitek stěžovatele, v nichž zpochybňoval zákonnost, resp. ústavní konformitu (z důvodu diskriminačního jednání) služebního orgánu v daném výběrovém řízení. Výše rekapitulované právní závěry, v nichž na základě interpretace příslušných ustanovení zákona o státní službě nebyla shledána nezákonnost postupu služebního orgánu v daném výběrovém řízení či dokonce diskriminační jednání vůči stěžovateli, považuje Ústavní soud za ústavně konformní a nesouhlasí tak s argumentací stěžovatele v ústavní stížnosti, v níž zpochybňuje způsob, jakým se obecné soudy vypořádaly s jeho námitkami, opakovaně vznesenými ve správní žalobě i v kasační stížnosti, a v němž v konečném důsledku spatřuje i porušení svých základních práv.*“

[26] Co se týče argumentu stěžovatelky sub (b) – viz odstavec [17] výše, zde jen velmi obecně a „potenciálně“ zmiňuje možnost, že postup služebního orgánu dle výkladu zákona v napadeném rozsudku „*může bez problémů diskriminovat*“ někoho z uchazečů. Stěžovatelka tedy netvrdí, že konkrétně ona byla diskriminována; pouze se v hypotetické rovině dohaduje, že by k takovým případům mohlo docházet. K tomu Nejvyšší správní soud uvádí, že se evidentně jedná jen o teoretickou úvahu. Přesto však – kdyby k takové situaci došlo – daný uchazeč by nezůstal bez právní ochrany a mohl by využít prostředků podle příslušných ustanovení zákona o státní službě, ve spojení s ustanoveními zákoníku práce. Příhodně se k tomu zdejší soud již vyjádřil v odstavcích [19] a [20] rozsudku z listopadu 2017 (viz také závěry citované v předcházejícím odstavci tohoto rozsudku).

[27] Nakonec pak stěžovatelka vyslovuje i obavy, že postup služebního orgánu, respektive bezprostředně nadřízeného představeného povede k rozvoji klientelismu a korupce. Zde se jedná spíše o úvahu právně-politickou, která může směřovat *de lege ferenda* ke změně zákona, než o argument ryze právní. Nejvyšší správní soud tedy k tomu nad rámec nutného uvádí, že stěžovatelkou kriticky chápaná ustanovení zákona o státní službě mají svoji racionalitu: stejné

pokračování

jako uzavření pracovní smlouvy v soukromoprávních vztazích, i při jmenování na služební místo má důvodně „poslední slovo“ či „právo veta“ služební orgán, případně jeho bezprostředně nadřízený představený.

[28] Z obecného pohledu lze říci (aniž by tím soud předjímal či hodnotil faktické důvody vedoucí ke zrušení výběrového řízení se stěžovatelkou), že zatímco v první fázi výběrového řízení jde o formalizovaný proces, směřující k ověření kvalifikace a „technických“ schopností uchazečů, ve druhé fázi jde o konečné zhodnocení, zda vybraný uchazeč či uchazeči splňují všechna kritéria, jež jsou na ně kladena služebním orgánem a jeho bezprostředně nadřízeným představeným. V takové fázi se například hodnotí i vlastnosti osobnostní, schopnost komunikovat a spolupracovat v kolektivu, celková prezentace uchazeče a další vlastnosti, obvykle hodnocené personalisty a manažery. Jinými slovy – nelze „nutit“ cestou soudního přezkumu služební orgán, aby jako spolupracovníka „přijal“ (jmenoval) osobu, s níž z nejrůznějších důvodů efektivně spolupracovat nechce či dokonce nebude moci. Klientelismus a korupci samozřejmě nelze *a priori* vyloučit, avšak soud nevidí důvod bez dalšího předpokládat nejhorší možnou variantu zneužití moci. Stěžovatelka ostatně nepřinesla žádná konkrétní tvrzení nasvědčující tomu, že by snad v její věci k takovým jevům došlo.

[29] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost jako nedůvodnou, zamítl ji za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1, věty druhé s. ř. s.

[30] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud na základě § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, proto jí právo na náhradu nákladů nenáleží. Toto právo by měl procesně úspěšný žalovaný, kterému však v řízení o kasační stížnosti nevznikly takové náklady, které by přesahovaly běžný rámec jeho úřední činnosti a bylo by tak namíste mu právo na jejich náhradu přiznat. Proto Nejvyšší správní soud rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** přípustné opravné prostředky (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 4. června 2020

Mgr. Radovan Havelec
předseda senátu